

REDACTIE:

E. HEIMANS, J. JASPERS JR. EN JAC. P. THIJSSE.

Adres van de Redactie:

JAC. P. THIJSSE, 1^E HELMERSSTRAAT 171.

UITGAVE VAN:

W. VERSLUYS TE AMSTERDAM.

Prijs per jaar f 3.60.

Een week in een Vogelparadijs.

III

Toen we 's avonds in de gelagkamer van ons logement aan het inpakken en vastleggen van onze buit bezig waren, hadden we het gezellig genoeg, want we waren omringd door een groep dorpsbewoners, die een praatje kwamen maken over vogels en eieren en nesten. Ieder rechtgeaard Texelaar heeft tal van eizook-avonturen beleefd en als wij gewild hadden, zouden we in minder dan geen tijd een heel aantekenboekje hebben kunnen vullen met allerlei wonderbaarlijke voorvallen uit het vogelleven, waaronder kievietnesten in wagensporen of kemphaaneitjes van een decimeter lang nog maar tot de allergeeueste zaken zouden behooren.

Weldra ontstond er ook een discussie over „botkol-eier.” Steenhuizen spitste zijn ooren. „Wat zijn dat voor dingen; daar heb ik nooit van gehoord.”

„Och,” zei ik, het zijn abnormale eieren van de scholekster (*Haematopus ostralegus*); Daalder heeft me er een jaar of drie geleden eens een gegeven. Ze zijn erg bros, en ruw aan de oppervlakte, net of ze door fijn zand gerold zijn. De teekening is wat streepiger dan bij gewone scholekster-eieren.”

„Met je permissie, mijnheer,” zei een der aanwezigen, „je bedoelt met scholekster-eieren zeker, wat wij hier lieuw-eier noemen. Nu, die ken ik heel goed, maar botkol-eier zijn anders. Je vindt ze op dijkjes.”

„Nu, daar liggen lieuweier ook meestal,” bracht een ander in het midden, „een lieuw heeft ook altijd zijn nest hoog en droog.”

„Maar heb jij dan wel eens een lieuw zien zwemmen? Als je bij een botkol zijn nest komt, dan glijdt hij van zijn dijkje af en duikt soms een heel eind ver weg.”

„Dus u hebt wel eens een botkol gezien,” viel Steenhuizen in met de gevatheid van een rechter van instructie, „hoe ziet hij er dan uit?”

„Wel 't is een groote zwarte vogel, haast net als een eend, maar zijn nek en zijn bek zijn langer.

„Ja,” viel een ander gewichtig in, „je kan hem op zee dikwijls op een ton of een baak zien zitten, in 't zonnetje, en dan waait hij met zijn vleugels.

„Dat kan niet anders zijn dan *Phalacrocorax carbo*, zei Steenhuizen; „aalscholver” voegde hij er ter verduidelijking bij, „botscholver” vertolkte ik in het Tesselsch.

„Juist mijnheer,” zei de eerste spreker.

„Nee,” meende een ander, „een botkol is geen botscholver; die ken ik; die waren twee jaar geleden in de eendekooi van Teun de Boer.

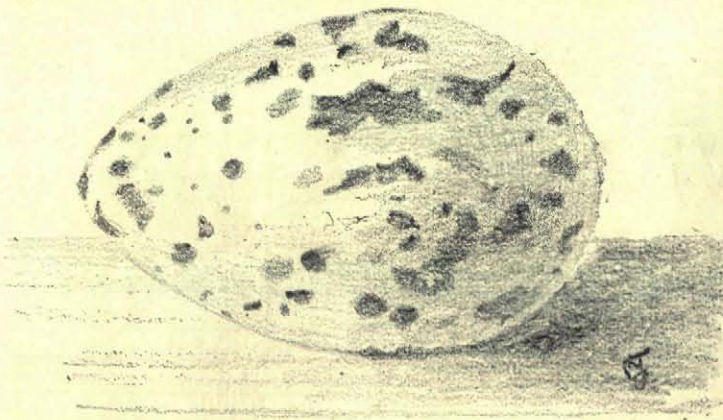
„Net of ze dan niet op zee kunnen zwerven,” repliceerde een ander.

En nu ontstond er een discussie over het al of niet verschillen van botkol en botscholver, waarbij niemand een

ander gelijk wilde geven. Maar allen waren het erover eens, dat „botkol-eier” niet van de scholekster afkomstig zijn.

Wij stonden hier dus voor een geheimzinnig geval en besloten dit botkolzaakje tegelijk met al onze andere zaken de volgende dag in 't reine te brengen.

Dinsdag bracht het heerlijkste zomerweer: geen wolkje

Ei van de Scholekster. (*Haematopus ostralegus*).

aan de groote blauwe hemel en een frisch koeltje uit het Noorden.

Om zes uur rukten we weder uit, ditmaal zonder ons kleine kistje. De driewieler was ons best bevallen en zou ons 's avonds weer helpen. We namen dus alleen een paar sigarenkistjes met zaagsel mee en een paar losse planken, om daarop de zoden met nesten naar een verzamelaarsplaats te dragen, waar de kar ze zou afhalen.

Daalder leidde ons eerst langs een slingerend pad door de hooilanden, die bont gekleurd waren door zuring, boterbloemen, koekoeksbloem, gele raat en door de orchideeën, *Orchis morio* en *incarnata*, die daar bij duizenden hun prachtige bloemtrossen opstaken. Drie koekoeken speelden in een wei, rakelings vliegend langs de bonte bloemtoppen. Het waren twee mannetjes en een wijfje.

Wij naderen tot op tien pas en blijven dan stil staan. Een koekoeksman zit op een paaltje, klept de vleugels omhoog en roep koe, koe, koe: driemaal. Driftig antwoordt de andere, vier, vijf maal, het wijfje laat een eigenaardig lachend, ginnegappend geluid hooren en vliegt dan in een rechte lijn ver weg. Ijlings volgen de beide anderen: telkens tikken de spitse vleugeltippen tegen de grastoppen. Onder het vliegen wordt de staart afwisselend breed waaier-vormig uitgespreid, dan weer ineengevouwen.

Eindelijk zijn ze uit het gezicht verdwenen.

Ik geloof, dat nergens in Nederland koekoeken zoo gemakkelijk van dichtbij waar te nemen zijn, als op Texel. Die vogel is daar van boschbewoner geheel tot weidevogel geworden en in het geheel niet schuw. Hij legt er zijn eieren meestal in nesten van graspiepers (*Anthus pratensis*) en gele kwikstaartjes (*Motacilla flava* — „gele schreeuwer” op zijn Texelsch); ik vrees, dat hij er meer schade dan nut aanricht.

We gingen verder, eerst over een dijk, waarvan de binnenberm bijna uitsluitend begroeid was met roode oogentroost (*Euphrasia Odontites*), dan over de strekbalken van een brug, die nooit voltooid heeft behoeven te worden, en betraden weder onze jachtgronden, hier letterlijk een kale zandwoestijn, waar in het geheel niets groeide. Alleen half-

vergane oesterschelpen puilden uit de bodem: hier lagen vóór de droogmaking rijke oesterbanken, de vindplaats van de echte Texelsche oesters.

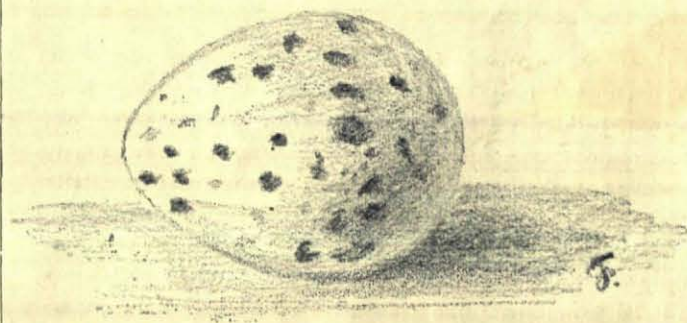
Op een kleine afstand voor ons blonk een heldere waterplas. Onwillekeurig richtten we onze schreden daarheen. Het was een wijde kreek, die zich nog wel een kwartier gaans uitstreckte en uitkwam in een meertje, een soort van binnenboezem van de polder en waaruit het water door een groote molen naar de Zuiderzee gepompt wordt.

Die molen staat aan de oostzijde van het meertje; wij hielden stil aan de westoever op een soort van landtong. De bodem was hier een weinig hooger dan het overige deel van de polder: vóór de droogmaking was hier stellig een zandbank, die meestal droog lag en waarop reeds duinvorming begonnen was. Als ik mij niet vergis heet deze plek Het Boltje of „De Boltjes.” (jonge duinheuveltjes).

Hier groeide weer gras en riet en biezen: ook bloemen ontbraken niet: verscheiden plekjes waren rozerood getint door het fraaie Engelsch gras (*Armeria maritima*).

Ik wil maar niet vertellen, hoeveel nesten we daar gevonden hebben; mijn lezers zouden me misschien niet gelooven, ook hebben we ze niet geteld. Ze waren voor de grootste helft van Sterntjes (*Sterna hirundo*), maar ook die van kieviten, scholeksters, tureluurs en kemphanen ontbraken niet. Die van de beide laatsten verschaften ons nog een beetje „sport”: er was eenige moeite en opmerkzaamheid voor noodig, om ze te ontdekken. Vooral de kemphaantjes verstaan uitstekend de kunst, om het midden van een grasboschje te vinden. Daar draaien zij dan een nestje in, tamelijk diep, en als nu het gras wat opschiet, dan liggen de groene donkergevekte eieren geheel verborgen in het halfduister tusschen de grashalmen.

De meeste nesten hadden al het volle aantal eieren, vier. Van leeuweriken en kieviten, vonden we al leegte nesten en leegte doppen: hun jongen waren reeds uitgekomen.

Ei van het vischdiefje. (*Sterna hirundo*).

Uit een groepje ijzerbies vlogen bij onze nadering dan ook een dozijn jonge leeuweriken op, die daar gezellig bijeen waren aan een slakkenmaaltijd.

De sterntjes leggen meestal maar drie eieren; wij vonden nesten met een of twee erin, een teeken, dat die vogels pas begonnen waren te leggen.

Bij de nesten, die we het best gebruiken konden, staken we stokken in de grond. We hadden al heel gauw geen stokken genoeg, maar door te kiezen en nog eens te kiezen, bepaalden wij ons er toe, vijf nesten buit te verklaren, die door Steenhuizen weer plichtmatig „afgevild” werden.

Daalder en ik gingen op een boltje liggen met de binocle bij ons. We keken naar de vlugge Froekies, die een

vijftig meter van ons af over het witte zand rondscharrelden, zoo vlug, dat hun pootjes niet te onderscheiden waren, zoodat het leek alsof zij zweefden. Maar hun vleugels verroerden niet. Ze hadden hun nesten in het dorre zand, aan de voet van onze grasduintjes.

Wat de Froekies aan vlugheid te zien gaven op de grond, dat vertoonden de „kleinstartjes” (*Sterna minuta*) in de lucht. Retsj, retsj, klonk het herhaaldelijk en de kleine witte vogeltjes schoten als schichten door de lucht, zigzagsgewijze, met onbegrijpelijk snelle, verrassende wendingen.

Telkens als er een voorbij schoot, keek Steenhuizen op, met een echte jacht-zaligheid op 't gelaat. „Dat wordt moeilijker dan snippen schieten,” riep hij vergenoegd, „maar ik moet er toch een stuk of vier hebben. Nog drie nesten, dan ben ik klaar.”

Heel in de verte leek het wel, alsof de ondiepe kreek vol lag met aardkluiten. Toen we wat scherper toekeken zagen we dat enkele van die kluiten bewogen en met behulp van de binocle konden we ontdekken dat daar een kemphanen-tournooi plaats had aan de waterkant. De toeschouwers of liever toeschouwers, de kemphennetjes, stonden in het water en pikten van tijd tot tijd gelaten een wormpje op, terwijl de hanen in verschillende houdingen van verbolgenheid en bloeddorst op elkander instoven en dan weer terugtrokken. Hun kragen, in kampwoede wijd uitgespreid, vingen af en toe het zonlicht op en blonken dan wit of geel, groen, bruin en zwart, in alle denkbare tinten. „Daar vechten ze alle jaren, zei Daalder, maar er is nog nooit een doode gevallen, ik twijfel er zelfs aan, of zij elkander wel altijd raken. Straks zullen we er eens heen gaan.”

Er was daar in dat hoekje heel wat te zien.

Maar het meest hadden we schik in een familie kluiten aan de overzijde van de kreek: vader, moeder en vier veelbelovende kleintjes. Zoo'n jonge kluit bestaat voor negen tienden uit poot en snavel; de rest is lichaam. Ze liepen precies in een rij in 't water, een groote kluit voorop, dan de vier kleintjes. Achteraan weer een ouder. Soms leek het, of ze schermles hadden. De oude kluit scheerde met zijn kromme sabelsnavel door het water naar rechts en links met korte, driftige slagen. Daarbij was de hals bochtig omlaag gestrekt. De kleintjes deden alles getrouw na. Ook gebeurde het wel eens dat de familie onverwachts op een diepe plek verzeild geraakte. Maar daar gaven ze niets om; ze zwommen er heel gelaten over heen, altijd in dezelfde volgorde. Want een kluit heeft boven andere waadvogels het voorrecht, dat hij zwemmen kan. Hij heeft dan ook behoorlijk zwemvliezen tusschen zijn teenen, al zijn 't ook maar kleine.

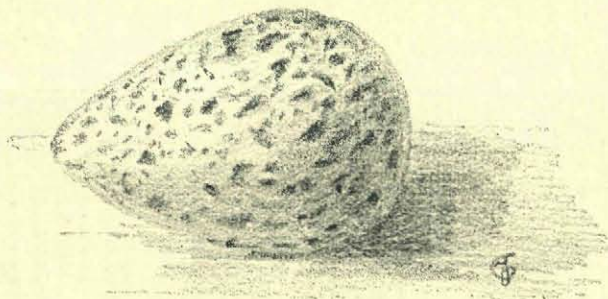
Intusschen was Steenhuizen klaar gekomen met zijn „nestvillen”, zooals wij het schertsend noemden. Hij zette ons nu aan 't werk, om de vijf zoden op een veilig plekje bijeen te sjouwen, terwijl hij zich voor de jacht gereed maakte.

Zonder ongelukken kregen wij alles ongeschonden bij elkander en nu daalden wij weer in de zandvlakte af, in het nestgebied van de „kleinste” sterntjes, om ze van zoo nabij mogelijk onder schot te kunnen krijgen.

We vonden hun nesten al heel spoedig, in gezelschap van die van strandpleviers en kluiten. Een enkel pleviertje had zijn nest versierd, maar lang zoo mooi niet als

dat van de vorige dag, overigens waren alle nesten, die van de kluiten, zoowel als die van de sterntjes, niets dan ondiepe kuultjes in het rulle zand, zonder eenig spoor van hooi of wol of veertjes.

Wat een beweging en geschreeuw! De Froekies liepen in wijde kringen om ons heen. „Wat kan het volk toch

Ei van de Tureluur (*Totanus Calidris*).

mooie namen geven”, dacht ik bij mijzelf, „die snelle loopbeweging van deze diertjes kon onmogelijk beter weergegeven worden dan door de letterverbinding fr: Frrr; frrr....: zoo loopen de froekies over 't zand”.

De kluiten deden formeele charges. Eerst vlogen ze onder een luid „kluit, kluit” bijna loodrecht de hoogte in; dan steigerden ze op ons af en suisdens ons bijna rakelings langs het hoofd.

Heel hoog zweefden de gewone vischdiefjes met hun verontwaardigd „snirt, snirt”. Een enkele kievit schreeuwde zich schor in de hoogte, buitelde dan drie, viermaal om-draaiend naar beneden, beurde zich weer op voor hij de grond raakte en vloog dan in een kring dicht om ons heen zwaar zwoegend met de breede vleugels. Dan steeg hij weer op en het „schermen” begon opnieuw. Niet zoo dicht bij ons, een meter of vijftien hoog, cirkelden ietwat kleinere steltloopers met roode bek en roode pooten door de lucht, onder een zenuwachtig geroep van „tureluut, tureluut”, dat soms weer overging in een langgerekt „tuu... uut, tuu... uut”. Dat waren tureluurs; „tjerkjes” heeten ze op Texel, Steenhuizen noemt ze heel familiaar tuut en in de boeken heeten ze *Totanus calidris*.

En als booze geesten schoten door al dit tumult nu hoog dan laag, nu rechts en dan weer links de kleine sterntjes, de blauwwaterstartjes, heen en weer met hun scherp en haastig „retsj, retsj.” Steenhuizen bestudeerde de vlucht van dit wild, dat voor hem nieuw was. Wij waren natuurlijk erg benieuwd, of hij ze raken zou.

Eindelijk klonk een schot. Mis! Maar een tweede raakte en stuiptrekkend lag een der kleine vlugge schreeuwers in het zand.

En nu gebeurde iets bijzonders.

Op het dreunen van de beide schoten hadden bijna alle vogels de vlucht genomen, alleen de blauwwaterstartjes bleven om ons heen vliegen, gedreven door een noodlottige nieuwsgierigheid. Deze gold echter niet ons, maar hun getroffen kameraad, die daar stervend in het zand lag. Een meter of tien hoog bleven zij dan eenige oogenblikken vlak boven hem in de lucht stilstaan, haastig kleppend met de vleugels, op de manier van alle vogels, die van uit de hoogte naar prooi zoeken.

Zoo waren ze gemakkelijker te schieten, dan in hun

razende zigzagvlucht en het kostte Steenhuizen maar luttel schoten om een tweede en derde neer te vellen. De overige lieten zich nog niet afschrikken, zelfs kwamen uit alle hoeken van de polder nog meer *Sterna minuta* opdagen, die zeker in de verte met hun wonder scherpe oogen bespeurd hadden, dat er in onze hoek met hun soortgenooten iets gaande was.

Wij kregen nog meer bezoek. De molenaar van de Noordenmolen had het schieten gehoord, een ongewoon geluid in de maand Mei. Hij stapte in zijn schuit, duwde die met forsche stooten over het meertje, dat tusschen ons en de molen lag, steeg aan wal en naderde ons met vaste stap en met die stroeve ernst op het gezicht, waaruit duidelijk bleek dat hij in functie was, en zich in zijn kwaliteit van rijksveldwachter (welke betrekking hij met die van molenaar cumuleerde) verplicht achtte, ons rekschap te vragen van al het tumult, dat wij in zijn gebied aanrichtten.

Wij zagen hem natuurlijk naderen met al de kalmte, die een gerust geweten verschaft, en maakten alvast een uitstalling gereed van al onze buitengewone machtigingen, vergunningen en licenties, die dan ook hunne goede uitwerking niet misten, en de grimmige man der wet deden verkeerren in een vriendelijke, belangstellende jachtvriend. Met kennersblik en goedkeurend, waardeurend gebaar zag hij nog een laatste sterntje neervellen en begaf zich toen weer naar zijn molen, na ons nog eenige zeer nevelachtige inlichtingen omtrent de botkol verstrekt te hebben.

Wij paktten voorzichtig onze vier sterntjes in, die alle gelukkig heel gaaf waren en heele pooten hadden; vogels met gebroken pooten toch, kunnen niet mooi of in 't geheel niet worden opgezet.

Als we gewild hadden, zouden we, voortgaande zooals we begonnen waren, wel alle blauwwaterstartjes uit de polder hebben kunnen doodschieten, maar dat zou nergens goed voor geweest zijn en zonde van de prachtige diertjes.

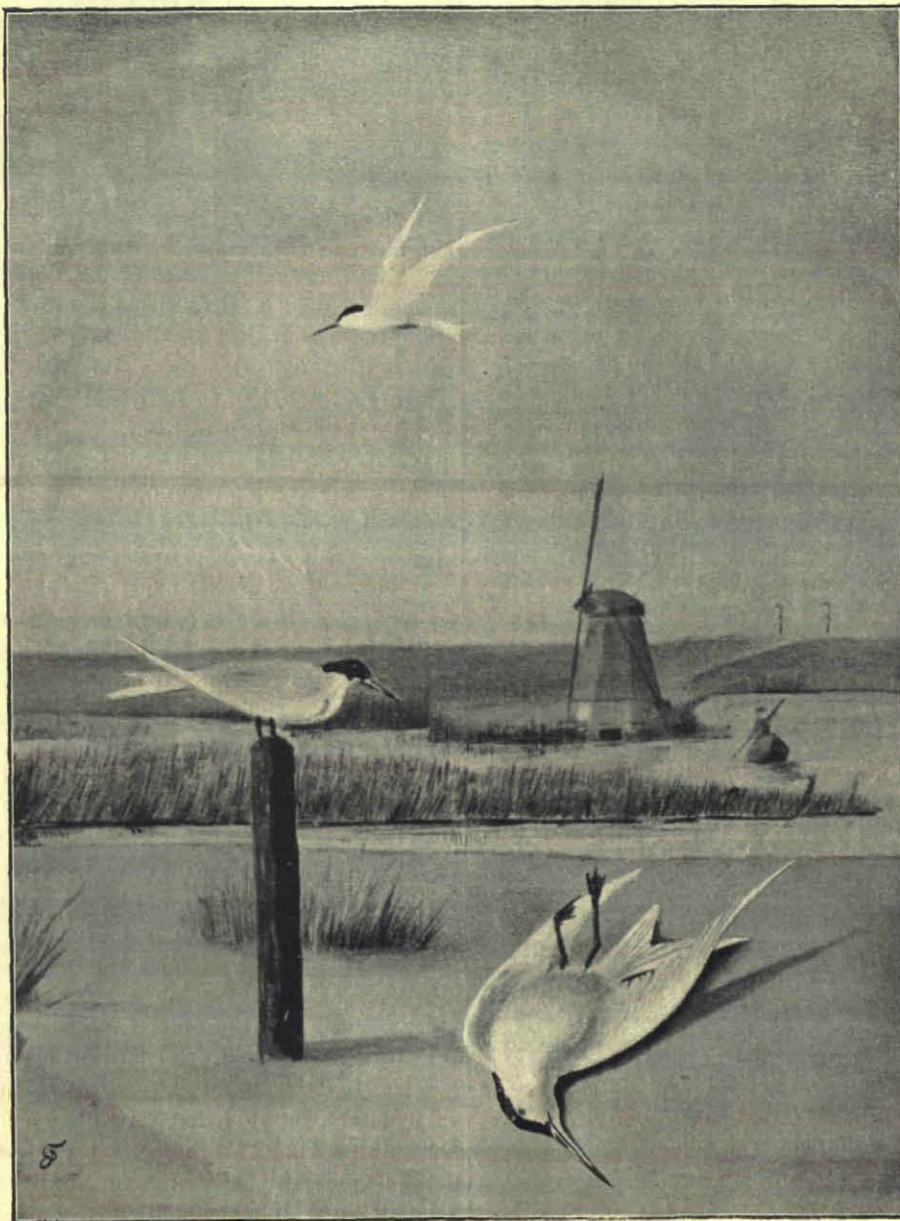
Ze zijn dan ook al door de hoeden-artisten uitverkoren of gedoemd tot versiering van dameshoeden. En werkelijk, menige buitenlandsche bonte kraai die voor hetzelfde doel gebruikt wordt, staat in schoonheid verre achter bij ons eenvoudig watervogeltje.

De slanke kop, de lange vleugels, de breede zwaluwstaart geven een goed opzetter gelegenheid tot het aanbrengen van allerlei vlugge lijnen, terwijl het frische oranje-rood van snavel en pooten, het fluweelachtig zwart van schedel en achterhoofd met het zilverachtig aschgrauw van de rug en het smetteloos wit van staart, vleugels en onderzijde een buitengewoon liefelijk kleurencomplex oplevert, soms dubbel mooi door een bijna ondenkbaar fijne nuance van zacht rozerood op het wit van borst en buik.

De „vogeltjes in bosch en beemd”, zullen het misschien onvoorzichtig van mij vinden, dat ik zoo luide de loftrumpet steek over een hunner, vooral nu ik verteld heb, hoe gemakkelijk ze bij dozijnen te verschalken zijn. Maar aan de andere kant vind ik,

dat mooie dingen op de wereld zijn om bewonderd te worden, en van het genoegen, dat mijn vogeltjes mij jaar in, jaar uit verschaffen, gun ik ook gaarne wat aan andere menschen, die misschien niet beseffen, wat al schoons en wat al geluk zoo maar voor het grijpen ligt.

Doch laat ik nu niet gaan preeken. Bovendien is het gevaar zoo groot niet. Vooreerst kan niet iedereen zoo goed schieten, als mijn vriend Steenhuizen, zoodat het eerste sterntje — waar het toch vooral op aankomt — niet

Kleinste Stern (*Sterna minuta*).

zoo heel spoedig nog getroffen is. Dan komt het sterntje pas laat in April of zelfs eerst in het begin van Mei, terwijl hij in Augustus, soms reeds in Juli, al weer weggaat; gedurende de jachtijd is hij dus veilig. Als nu alle rijksveldwachters even goed oppassen als onze wakkere molenaar, dan zal het met de verdelging van ons vogeltje zoo'n vaart niet loopen, want ik geloof niet, dat de minister van justitie aan even-

Ei van *Sterna minuta*.

tueele commis-chasseurs van de firma's Mack of Mars of hoe onze hoeden-specialiteiten meer mogen heeten, buiten-gewone jachtvergunningen zal verleen.

Maar laat ik verder vertellen.

Het eigenlijke werk was nu afgeloopen, wij konden dus de rest van de dag geheel wijden aan de botkol-kwestie. Eerst togen we naar het kemphanen-tournooiveld, maar alles was zeker reeds afgevochten en bijgelegd, tenminste bij onze nadering verlieten alle haantjes en hennetjes haastig hun kampveld. Als ze ernstig bezig geweest waren, dan hadden we ze wel tot op drie meter kunnen naderen, wat mij op andere vechtplaatsen dikwijls genoeg gelukt is, o.a. op de Motweg in Waal en Burg — ook al op Texel.

Van nu af was het parool: „aalscholvers en scholekster. Geen dijkje of dammetje, geen hooge waterkant of kluitenstapel, die niet nauwkeurig doorsnuffeld werd. Van aalscholvers echter geen spoor, zooals we trouwens ook wel verwacht hadden. Wel vonden we nesten van scholeksters, maar alle met normale eieren, en scholeksters zelve zagen we ook genoeg. Wij hoopten nu maar „lieuwen” op hun nest te zien en dan daarin de mysterieuse eieren te vinden, dan was de zaak beslist.

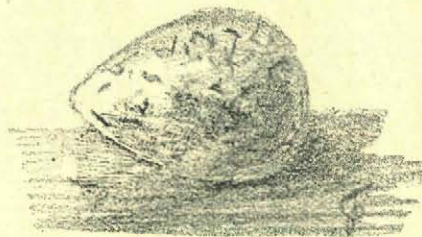
Wie nu de gewoonten en gebruiken van de lieuw kent, zal begrijpen, dat wij nu een paar uren beleefden van onophoudelijke spanning, teleurstelling en komische ergernis.

De lieuw is een groote, wit met zwarte vogel — meer zwart dan wit; zijn pooten en snavel zijn helderrood, ook zijn groote oogen vertoonen diezelfde kleur. Hij ziet er nu juist niet uit, alsof hij het buskruid heeft uitgevonden, lang zoo intelligent niet als b.v. de tureluur of de kemp-haan. Dat komt van zijn platte kop, zijn groote oogen en zijn meestal ingetrokken hals. Middelen van bestaan: krabbetjes, garnaltjes en ander klein gedierte opsnuffelen op het natte zeestrand; geen schol of oesters, zooals uit zijn namen *Ostralegus*, *Oystercatcher*, *Austernfischer* of scholekster zou kunnen worden afgeleid.

Zijn voornaamste vermaken zijn: minutenlang stom en onbeweeglijk, ineengehurkt en met ingetrokken nek in het water te zitten kijken, — eenzame wandelaars 's avonds laat te verschrikken door ze in razende vaart vlak langs het hoofd te vliegen en ze luidkeels „kliet, kliet” in het oor te krijschen en dan, — en dit vooral, eierenzoekers te dupeeren.

Dat ondervonden wij die namiddag ook. Telkens was het: „Daar zit er een op 't nest.” Dan gingen wij aan 't

oriënteeren en uitrekenen waar het nest nu lag, en voorzichtig slopen wij nader. Lieuw zat dicht incingedoken, alleen zijn kop stak boven 't gras uit; hij hield ons in 't oog. Als wij naderbij komen, schommelt hij een beetje heen en weer en duikt in 't gras. Tien, twintig meter verder komt hij weer te voorschijn en vliegt krijschend op. Geen twijfel — waar hij zat, moest zijn nest wezen — hij is door 't gras een eind weggelopen, om onze aandacht af te leiden. Wij gaan regelrecht op de plek af, en als wij daar aankomen, is er niets te zien dan een paar gedeukte grasspietjes, die ons de troost schenken, dat onze oriëntering ten minste juist was. Maar geen spoor van nesten of eieren. Het leek wel, of die middag alle lieuwen uit de buurt elkander opgestookt hadden, om ons in 't ootje te nemen, maar eindelijk lieten we ons door geen zittende lieuw meer van de wijs brengen. En misschien hadden de schelmen juist daarmee hun doel bereikt. Zooals ik reeds gezegd heb, we vonden scholekstereieren genoeg, maar niets, dat ons de oplossing van het botkolraadsel

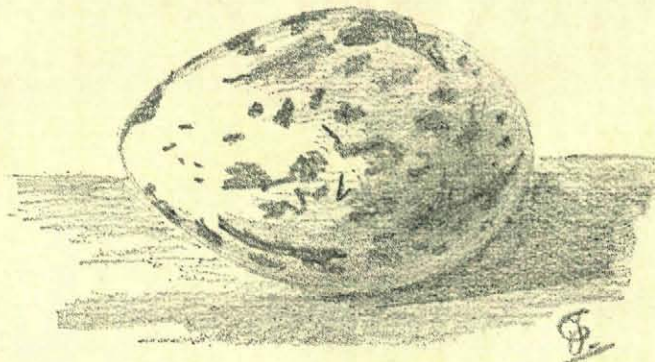

Ei van het Strandpleviers (Charadrius cantianus).

maar een stap nader bracht. Eindelijk gaven we het voor die dag op.

Bij een groote plas hielden we eenige oogenblikken stil, om daar het bonte vogelleven in al zijn glorie nog eens te genieten.

Strandpleviers en oeverloopers renden langs de kanten, kluiten sabelden tusschen een paar eilandjes midden in de plas, heele drommen van tureluurs en kemp-haantjes stonden een eind verder te visschen. Van tijd tot tijd schoot uit de lucht een sterntje, het gewone zoowel als het kleinste, naar beneden om een vischje of een worm. Als wij omhoog zien, trekken langs de blauwe avondhemel, heel hoog, vijf groote witte vogelgedaanten naar het Zuiden.

Ei van de Kluit (*Recurvirostra avocetta*).

Het zijn lepelaars, die ergens op Vlieland of Terschelling gesoupeerd hebben en nu naar hun huis gaan in 't Zwane-water bij Callantsoog, veertig kilometer hier vandaan. Maar daar zijn ze binnen het half uur.

Uit onze plas vliegen ook een paar groote vogels op

— voornamelijk wit en zwart gekleurd, maar grooter dan lieuwen of kluiten — bergeenden zijn het, de grootste, die vooraan vliegt, is het mannetje: hij brengt 't wijfje naar het nest in de duinen en gaat dan zelf nog een paar uurtjes „uit”.

Wij zelf moesten nu ook naar huis, want er was die avond nog veel voor ons te doen.

Onderweg hadden we nog gelegenheid de gevatheid van een jong kievietje te bewonderen, dat zich bij onze nadering stijf tegen een kluit had aangedrukt en daar onbewegelijk zat, in de stellige overtuiging, dat we hem niet zien zouden.

We lieten hem in die waan.

J. P. T.

(Wordt vervolgd.)

Merkwaardige woningen van Kevers.

Het schijnt dat de redactie van *De Levende Natuur* de behulpzame hand wil bieden aan jonge lieden, die kevers willen verzamelen, door hun de plaatsen aan te wijzen, waar deze te vinden zijn. Een loffelijk doel, dat ik gaarne wil trachten te bevorderen door mijne ervaring op dat gebied.

De redactie is van meening, dat men in den lentetijd meer kevers kan vinden dan in de heete zomerdagen. Daar is wel iets van aan, maar voor den ijverigen verzamelaar, die niet bang is voor een beetje zonneschijn, blijft er des zomers nog genoeg over, vooral wanneer hij de kevers gaat opzoeken in hunne *vaste* verblijven. Ik bedoel met deze vaste verblijven niet de doode mollen, muizen, vogels of dierlijke uitwerpselen, waarin *Necrophoren* (doodgravers), aaskevers, *Histers*, mestkevers en *Onthophagen* (drekkevers) zich slechts zóó lang ophouden, totdat zij hun taak hebben verricht. Ook heb ik het oog niet op waterkevers, die in sloten, poelen en plassen aanwezig zijn. Ook niet op grootere of kleinere *Carabici* (loopkevers), die men in de schaduw onder planken kan vinden, — maar, ik bedoel zulke verblijven, waarin men tijdens den zomer zeker is, kevers aan te treffen, die zich elders niet ophouden.

Allereerst in de duinen. Wanneer men de moeite neemt een eenzamen duinheuvel te bestijgen, en de helmplanten,

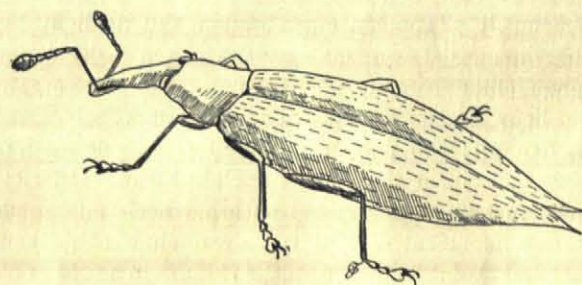
dicht bij den wortel, heen en weer gerukt, of er komt leven in de brouwerij. Niet zelden ziet men dan drie vier *Coccinellen* te gelijk, die — gestoord in hare rust of in haar verborgen werk — trachten te ontsnappen. 't Is waar, men vindt er vaak de meest gewonen, b. v. *Coccinella 7 punctata* L. *C. variabilis* Ill. en *C. 14 guttata* L., maar zeer dikwijls treft men er ook aan de *C. labilis* Muls, en *Exodorus auritus* Scrib, om te zwijgen van vele *Scymnussen*, die zich daar het liefst ophouden.

Wat mij echter steeds bijzonder heeft getroffen, is, dat ik deze *Coccinellen* meest altijd vond in gezelschap van *Badister*, *Demetrias* en *Bembidium*. Hoe komen deze kevers bij elkander? Immers, de drie laatstgenoemden behooren tot de roof- en loopkevers en kunnen best de weerlooze *Coccinellen* aan. Ik laat het aan het jongere geslacht over eens te onderzoeken, om welke reden gemelde verschillende keversoorten verkiezen bij elkander te wonen, zonder — althans voor zoover mij gebleken is — de minste vijandschap tegen elkander te koesteren.

Ik raad voorts den verzamelaar aan op een *vroegen* Augustus morgen, die een heeten dag belooft, eens een duin te bezoeken in de nabijheid van een plas of moeras. Alsdan zal hij tot zijne vreugde eenige schoone exemplaren van *Lixus paraplecticus* kunnen verzamelen. Deze interessante

aan de zuidzijde, een weinig heen en weer schudt, dan zal men verbaasd staan over en tevreden zijn met 't geen men dan zal zien. Nauwelijks heeft men de helmplanten,

Lixus paraplecticus (vijfmaal vergroot).

snuitkevers verlaten omstreeks dien tijd hunne waterplanten, om een tochtje te maken in het duin. Met welk doel? Om zich te verlustigen in de warmer wordende zandglooingen? Om elkander op aangename wijze gezelschap te houden? Plannen te maken voor hunne nakomelingen? Ik weet het niet. De natuur biedt ons nog vele raadselen aan, die wij op te lossen hebben.

In onze bosschen zullen de liefhebbers van zeldzame kevers ook de *Pyrochroa coccinea* L. vinden. Maar slechts op heete dagen, en dan nog wel op donker beschaduwde plaatsen, waar zich deze vuurroode kevers op boschbloemen